

OČENJUJEMO

Gledališče

Ivan Viripajev: *Pijani*

Mestno gledališče ljubljansko

★★★

Pijani je tiste vrste besedilo, ki poskuša doseči, da se nekaj bistvenega o svetu in ljudeh razgrne skozi fragmentarno kaotičnost dogajanja in besedovanja. Svoje like postavi v pijanski delirij neke noči, kar vzpostavlja distanco do vsega izrečenega kot momentalne preobčutljivosti in obenem afirmacijo tega polja nezaustavljene in nezaščitene »iskrenosti«.

Režija Juša A. Zidarja sicer kombinira ta kontradiktorni učinek občutja, a s premalo ostrine, da bi ga spojila. Predvsem ne premore dovolj jasne in koherentno izpeljane odločitve, na kakšnem tonu uglasiti uprizoritveni pristop do dogajanja in s kakšnim občutjem vzpostaviti odsko atmosfero.

Namesto da bi gledalčev pogled ulovila v prehajanju med komično podobo alkoholizirano trivialnega, pritrjujočim prepoznavanjem in otožnim zgibom v sočutje ter ga zabrila s pekočo razjedo, ga v lastni negotovosti prepusti neoprijemljivi intonaciji.

Tako se ne more zares opreti ne na banalnost situacije opotekajočih se ali že nekoliko trdih figur ne na resnost tragično zavzete opijanjenosti pri melanholičnem naslajanju v razreševanju smisla, iskanju

stika z drugimi (ljubezen) in s sabo (Bog), kot se razodeva v natančno komponirani gosti mreži besed med načrtovanimi ali naključnimi srečevanji oseb.

Tu so šansonjerska pesem pretežno vedro razposajenega alkoholiziranega razpoloženja, posuta le s kančkom melanholične opitosti (Branko Rožman), detajlno skoreografiran uvod Ane Penca kot komično stiliziran, skorajda grotesken vzor majavosti telesa in prozaične situacije skupinske čezmernosti (fantovščina s prostitutko, družinsko-prijateljsko srečanje ob žari mrtve mame). Medtem ko se režija v uprizorjanju kolektivne interakcije giblje v nekakšno ljudsko absurdnost, je prepričljivejša v prizorih, v katerih komunikacija in njenega naslovni-ka obrne navznoter. Maruša Majer, Viktorija Bencik Emeršič in Jure Henigman (nekdanji mož prve in sedanji mož druge prijateljice) v že obupanem iztekanju poročnega pitja ostanejo zazrti vase in njihov pogovor je spretno izpeljan tudi kot govor samemu sebi oziroma pogovor s seboj.

Konec koncev je pogon drame prav ta zamaknjenost individualistov, ki jih družbena norma laži in navade postavlja vsaksebi, a tudi stran od sebe. In prehajanje v srečanje s seboj, ki pa je lahko »božje« ali »hudičevo«, nakazuje tudi scenografija Petre Veber z rdečimi vrati sredi ničesar, skozi katera osebe prihajajo v z led-lučkami rahlo

obsijano prizorišče soočanja – in z njega odhajajo.

Večjo spremembo, morda celo preizrazito, vpelje trenutek, ko se na fantovščini konsolidirajo o slišanju Gospodovega šepeta v srcu. Vrata padejo in poti posameznih družčin se prepletejo, nove okoliščine, skupaj s sliko neba, ki se spusti izpod stropa, in množico teles na odru dogajanje prestavi v nekakšno sanjsko, predbožje kraljestvo, a brez celovite konsistence; ta *after party* je včasih še vedno močno nažgan, včasih že skoraj streznjen, ponekod pa prehaja v nadrealno norost, ki presega vprašanje pijanosti ali realnosti na splošno. Takšna, odlična, sta Milan Štefe, bančnik, ki pade v razsvetljenje ljubezni, in Maruša Majer s presunljivo odigrano različico svobode.

Telesa nazadnje utrujeno obležijo, končni »obračun« ali izplen te vročične noči pa režiser položi v pomenljivo gesto padle prostitutke (Lena Hribar). A do tod so gledalce že malo odtujili. Uprizoritev, na katero so stavili repertoarne ambicije, ki verjetno izhajajo tako iz kontinuitete zanimanja za Viripajevo delo (tokrat gre za tretjo uprizoritev ene njegovih dram) kot iz uspeha dela ustvarjalne ekipe pri Schimmelpfennigovem *Zimskem Sončevem obratu* z malega odra lanske sezone, bi potrebovala več razmisleka in odločne celovitosti, da bi se lahko uspešno soočila s tako zahtevnim besedilom, kot je *Pijani*.

NIKA ARHAR